

توسعه سیستم پشتیبان تصمیم با رویکرد فازی، جهت تسهیل فرایند برونو سپاری

□ فاطمه جلیلی، کارشناس ارشد مدیریت صنعتی (گرایش مدیریت تولید)
محسن قانون، کارشناس ارشد مدیریت صنعتی (گرایش مدیریت تولید)

تا ابتدای دهه ۱۹۸۰، راهبرد تولیدکنندگان مبتنی بود بر پی ریزی فرایندها و نیازمندی‌های تولید کلیه محصولات و یا سفارش‌های دریافتی، در داخل سازمان و با تکیه بر امکانات و کارگران موجود، لیکن به واسطه مواجهه با سیاری مشکلات، سمت و سوی حرکت سازمان‌ها طی دهه‌های اخیر در جهت تخصصی شدن فعالیت‌ها، تقسیم وظایف و برنامه‌ریزی هوشمندانه‌تر امور بوده است تا این راه، با تقویت شایستگی‌های اصلی، موجبات دستیابی به مزیت رقابتی در بازارهای هدف را فراهم آورند.

بدیهی است که تخصصی شدن و در نتیجه محدود کردن حیطه فعالیت‌ها، در صورتی مقدور خواهد بود که بخشی از وظایف به خارج از سیستم محول شود که این مسئله خود سرآغاز مبحثی خاص تحت عنوان «برون‌سپاری» است. برونو سپاری عبارت است از واگذاری بخشی از فعالیت‌های اصلی یا غیر اصلی سازمان که بر اساس فرایند تصمیم‌گیری و مبتنی بر مزایای سازمان به وقوع می‌پیوندد؛ لذا نتایج تصمیمات اخذ شده در قالب انجام بخشی از امور توسط بخش‌های درون‌سازمانی و اجرای بخشی از طریق پیمانکاران و سازمان‌های بیرونی محقق خواهد شد که این مهم، به کاهش نرخ یکپارچه‌سازی عمودی سیستم منجر می‌شود.

گستره فرایند برونو سپاری تا حدی است که می‌تواند در برگیرنده کلیه فعالیت‌های تولیدی و یا حتی فعالیت‌هایی یا ماهیت خدماتی نیز باشد. برونو سپاری هنگامی به وقوع می‌پیوندد که یک مؤسسه تولیدی یا خدماتی، تمام یا بخشی از پیشنهادهای دریافتی را به پیمانکاران بیرونی واگذار نماید. اصولاً برونو سپاری با هدف کاهش هزینه‌های تولید، آشنایی با فناوری‌های نوین، بهره‌گیری مطلوب‌تر از زمان‌های در دسترس و منابع محدود سازمان، جلوگیری از پراکندگی فعالیت‌ها و نهایتاً گسترش بی‌رویه سازمان و هزینه‌های مربوطه صورت می‌پذیرد.

تصمیم‌گیری در زمینه روش و میزان واگذاری امور به غیر که به عنوان اصلی‌ترین بحث برونو سپاری مطرح است، ارتباط مستقیمی با انواع تحلیل‌های فنی و اقتصادی داشته و نتایج این تحلیل‌ها تعیین کننده رفتار اتی سیستم خواهد بود. در این زمینه طی دهه‌های اخیر، نظریات متعددی در باب فرایند برونو سپاری ارائه شده که هر کدام دارای نقاط قوت و ضعف خاص خود نیز بوده‌اند؛ لذا نگارنده‌گان این مقاله در روش‌شناسی پیشنهادی، سه معیار تأثیرگذار بر فرایند تصمیم‌سازی را تحت عنوانین راهبرد، بهره‌وری و کمیت به عنوان ورودی‌های سیستم و معیار رضایت را به عنوان خروجی سیستم در نظر گرفته‌اند که در پنچ به تشرییح زیرمجموعه‌های هر یک برداخته می‌شود.

واژه‌های کلیدی:

برون‌سپاری (Outsourcing)، سیستم پشتیبان تصمیم، آزمون فرض فازی

نگاهی به کل مطلب

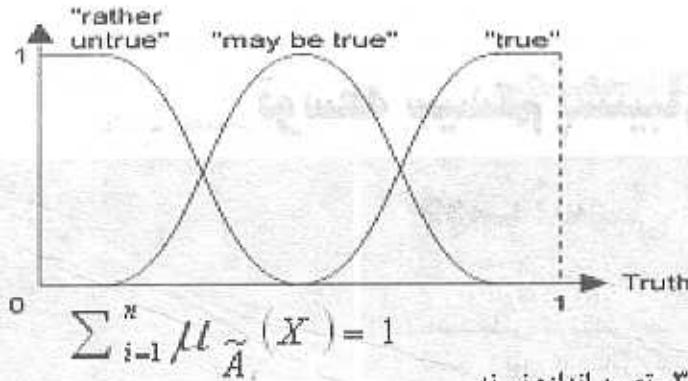
پیچیدگی فضای رقابتی، سازمان‌ها را بر آن داشته تا با واگذاری بخشی از وظایف محوله به اشخاص یا سازمان‌های بیرونی (برون‌سپاری)، شرایط بهبود عملکرد و افزایش کارایی سیستم را فراهم آورند. لذا در جهت دستیابی به این هدف، ایجاد ایزارتی برای تصمیم‌سازی در مورد ساخت یا خرید سفارش‌های واصله ضروری است. در این مقاله با توجه به پیچیدگی فرایند تصمیم‌گیری و ماهیت فازی مؤلفه‌های تصمیم، با استفاده از روش آزمون فرض فازی و استنتاجات مربوطه و از طریق نرم افزار Fuzzytech، به ایجاد سیستم پشتیبان تصمیم و تحلیل نتایج مربوطه اقدام شده است.

۱- مقدمه

محدودیت منابع و نیازهای ثامحدود و روزافزون، به عنوان یکی از بزرگترین چالش‌های پیش روی سازمان‌ها قلمداد می‌شود و بر این اساس بهره‌گیری هوشمندانه‌تر از منابع در دسترس بر مبنای تصمیمات اصلی، یگانه راهکار سیستم‌های تولیدی یا خدماتی می‌باشد. از پیچیده‌ترین زمینه‌های تصمیم‌گیری در سازمان‌های تولیدی یا خدماتی، تصمیم‌گیری در مورد میزان انجام سفارش‌ها در داخل و برآورد مقدار واگذاری آن به پیمانکاران خارجی (برون‌سپاری) می‌باشد که این مسئله تأثیر بسزایی بر سایر فرایندها از جمله برنامه‌ریزی تولید، حمل و نقل، انتبارداری، فروش و غیره دارد. برای حصول به این مهله ضروری است از طریق ایجاد یک سیستم پشتیبان تصمیم و با تکیه بر اطلاعات سفارش‌های قبلی، شرایط اخذ تصمیمات صحیح، در کوتاه‌ترین زمان فراهم شود.

۲- ادبیات موضوع

امروزه پیچیدگی فضای کسب و کار، افزایش رقابت میان تولیدکنندگان، محدودیت منابع و بسیاری عوامل دیگر، سبب شده که سازمان‌های تولیدی به سمت به کارگیری فرایندها و تصمیمات بهینه در حرکت باشند تا از این رهگذر، امکان بتایی بالندگ سازمان را تضمین نمایند. از دوران انقلاب صنعتی

۳-۳- تعیین اندازه نمونه

در نمونه‌گیری آماری، نمونه‌هایی از جامعه مورد مطالعه اخذ و بر اساس وزیری‌های نمونه انتخاب شده، نتایج مطالعه نمونه به جامعه آماری تعمیم می‌یابد؛ لذا ضروری است وزیری‌های جامعه آماری در نمونه اخذ شده قابل روئیت باشد که این مهم از طریق برآورد تعداد نمونه مناسب و نمونه‌گیری تصادفی محقق می‌شود. به عنوان مثال، در صورتی که M بیانگر ابعاد جامعه، m بیانگر تعداد نمونه و M/k نیز بیانگر اندازه نمونه با میزان رضایت صفر باشد، حداقل تعداد نمونه از رابطه زیر پیروی می‌لماشد:

۳-۴- آزمون فرض

از طریق سنجش میزان تطبیق نمونه با فرضیات می‌توان به میزان درستی فرضیه H_0 و فرضیات H_1 پی برد، به نحوی که:

$$if(\tilde{F}_1 \wedge \tilde{F}_2) \Rightarrow X: \mu_{(x)} \in (\tilde{F})$$

در صورتی که متغیر زبانی X_1 با تابع عضویت $\mu_{\tilde{x}_1}(M)$ از مجموعه مرجع M_1 و متغیر زبانی X_2 با تابع عضویت $\mu_{\tilde{x}_2}(M_2)$ از مجموعه مرجع M_2 و ... مد نظر باشد، گزاره شرطی مورد نظر به صورت زیر می‌باشد:

$$R(M_1, M_2) = \mu_{\tilde{x}_1}(M_1) \times \mu_{\tilde{x}_2}(M_2)$$

پس از تعیین ارزش ترکیب عناصر $R(M_1, M_2)$ ، در رابطه با مجموعه فرضیات مسئله، به تعیین ارزش عناصر نمونه m در رابطه با هر یک از فرضیات مرتبط با آن، به شکل زیر اقدام می‌نماییم (تعداد عناصر m مرتبط با فرضیه مورد نظر n):

$\sum^n \mu(X_i)^n =$ میزان ارتباط عناصر نمونه m با یکی از فرضیات مسئله پس از برآورد مقدار ارتباط عناصر نمونه با فرضیات مسئله (میزان صحت فرضیه H_0 و H_1)، در صورت اثبات ارجحیت مطلق درستی فرضیه H_1 نسبت به H_0 ، می‌توان به امکان وقوع مطلق فرضیه ارجح حکم نمود.

۴- تبیین مسئله (مدل تصمیم‌گیری ساخت/خرید در فرایند برونو سپاری) مسئله مورد بررسی در این مقاله عبارت است از مدلسازی فرایند برونو سپاری (تصمیم‌گیری ساخت/خرید) در صایعی که دارای وزیری تنواع سفارش‌های دریافتی و یا تعدد اقلام موجود در هر سفارش می‌باشد. اصولاً در این گونه از صنایع به دلیل وجود محدودیت‌هایی از جمله محدودیت ظرفیت، منابع، نیروی انسانی، زمان و غیره، امکان اجرای کلیه امور در داخل سازمان فراهم نیست و لذا و اگذاری بخشی از وظایف به غیر، امری اجتناب‌ناپذیر خواهد بود.

لازم به ذکر است روشی که در این مقاله به عنوان ابزار تصمیم‌سازی مورد استفاده قرار گرفته، روش آزمون فرض فازی است که امکان استفاده از داده‌های نادقيق (فازی) در محاسبات تصمیم‌سازی را میسر می‌سازد. در روش‌شناسی پیشنهادی، به دلیل عدم امکان تخصیص یک عدد قطعی به عنوان بار ارزشی معیارها و زیرمجموعه‌های مربوطه، از بازه‌ای از اعداد [۰، ۱] بهره گرفته شده است که این مسئله امکان تطبیق بهتر نتایج تصمیم با شرایط محیط پیرامون (محیط واقعی) را فراهم می‌نماید.

نهایتاً هدف از روش‌شناسی پیشنهادی، ایجاد یک سیستم مکانیزه پشتیبان تصمیم بوده که بر اساس معیارهای مؤثر در تصمیم (راهبرد، پیهودی، کمیت و رضایت)، با توجه به عدم قطعیت معیارها و به استناد آموزه‌های محصولات قبلی، شرایط اخذ تصمیم در رابطه با برونو سپاری مبتنی بر ساخت اخربد را در کوتاه‌ترین زمان و با بالاترین دقت فراهم سازد که این مهم نیز به کمک نرم‌افزار FUZZYTECH انجام گرفته است.

۳-۵- مبانی آزمون فرض فازی

گام‌های اجرای آزمون فرض فازی مطابق بندهای ۱-۳ الی ۴ می‌باشد؛ با این توضیح که در این روش به جای اعداد قطعی {۰، ۱}، از ارزش حاصله در بازه [۰، ۱] استفاده می‌شود.

۳-۱- تعریف فرضیه فازی

در آزمون فرض فازی، هدف تعیین درستی فرضیات H_0 و H_1 است؛ با این توضیح که فرضیه H_0 به اندازه μ_0 و فرضیه H_1 به اندازه $1 - \mu_0$ صحیح می‌باشد. لذا فرضیه H_0 عبارت است از:

اگر شرط \tilde{A} و \tilde{B} و ... و \tilde{K} برقرار باشد \leftarrow آنگاه X عضوی از مجموعه غیر فازی F با درجه عضویت μ_F می‌باشد.

در نتیجه $\mu_0 = 1 \leftarrow$ نشان دهنده تطابق داده‌های مشاهده با مقادیر H_0 در نتیجه $\mu_0 = 0 \leftarrow$ نشان دهنده عدم تطابق داده‌های مشاهده با مقادیر H_0 . اگر فرضیه H_0 رد شود، تعداد نامحدودی گزینه تحت تابع عضویت μ_0 و وجود خواهد داشت، به نحوی که:

$$\mu_0 + \mu_1 + \dots + \mu_n = 1$$

ضمناً پیش‌بینی تعداد فرضیات فازی نیز بر اساس ترکیبات شرط فازی $(\tilde{F}_1 \times \tilde{F}_2 \times \dots \times \tilde{F}_n) = \tilde{F}_n$ خواهد بود. البته تعریف افزارهای فازی نیز گامی ضروری در ایجاد ترکیبات مذکور می‌باشد. بدیهی است با تعریف فرضیات ممکن، شامل فرض H_0 و مجموعه نامحدود فرضیات جایگزین (H_1)، امکان برآورد میزان صحت فرضیه H_0 و سایر فرضیات جایگزین وجود خواهد داشت.

۳-۲- افزایشندی فازی

برآورد محدوده تعلق گرفته به هر یک از مجموعه‌های فازی عضو مجموعه M به صورتی که حاصل جمع مجموعه‌های فازی مساوی یک باشد و اعضای هر مجموعه به طور تقریبی از اعضای سایر مجموعه‌ها قابل تفکیک و شناسایی باشند را افزایشندی مجموعه‌های فازی گویند.

براین اسلس در مقاله حاضر، ایجاد سیستم نرمافزاری پشتیبان تصمیمی که به کمک آن شرایط اخذ تصمیم در رابطه با فرایند بروون سپاری با بالاترین کیفیت و در کوتاهترین زمان فراهم شود، مد نظر می باشد. بدینهی است به دلیل تعدد عوامل تأثیرگذار بر تصمیمات ساخت/خرید و همچنین ارتباطات پیچیده میان عوامل تصمیم، فرایند مذکور از الگوی دشواری تعیت می کند و این در حالی است که عدم قطعیت در عوامل تصمیم نیز پیچیدگی فضای مدل می افزاید؛ لذا به دلیل ماهیت فازی عوامل مؤثر در مدل، از روش آزمون فرض فازی بهره گرفته و همچنین اطلاعات سفارش های قبلی نیز به عنوان مبنای آموزه مدل تصمیم‌سازی، در مدل لحاظ می شود. در این مقاله، اطلاعات تعداد ۸ سفارش دریافتی (محصول) به منزله اطلاعات پایه در مدل لحاظ شده و تلاش می شود ابزاری جهت قضاوت در مورد تصمیمات ساخت/خرید فراهم شود.

۵ - مدلسازی

نخستین گام در پیاده‌سازی مدل مذکور، شناسایی متغیرهای مهم و تأثیرگذار در مدل می‌باشد که در این مقاله عبارتند از متغیرهای «راهبرد»، «بهره‌وری» و «کمیت». که بر متغیر «رضایت» مؤثر خواهند بود. سپس به تعریف معیارهای ارزش‌گذاری مسأله، مطابق جداول زیر اقدام شده است. سه گروه متغیرهای زبانی ورودی و زیرمجموعه‌های هر یک عبارتند از:

معیار	امتیاز	۱	۲	۳	۴	۵
ردیقت آستانداردهای کاری						
تطابق با نیاز مشتری						
کفايت						
اعتبار						
کنترل						
توانایی حل مشکلات						
خدمات پس از اجراء						
منابع تکنولوژیگی						

معیار	امتیاز	۱	۲	۳	۴	۵
ظرفیت						
هزینه						
سوداواری						

متغیرهای (خروجی)، و زیرمجموعه آن نیز به شرح زیر می باشد:

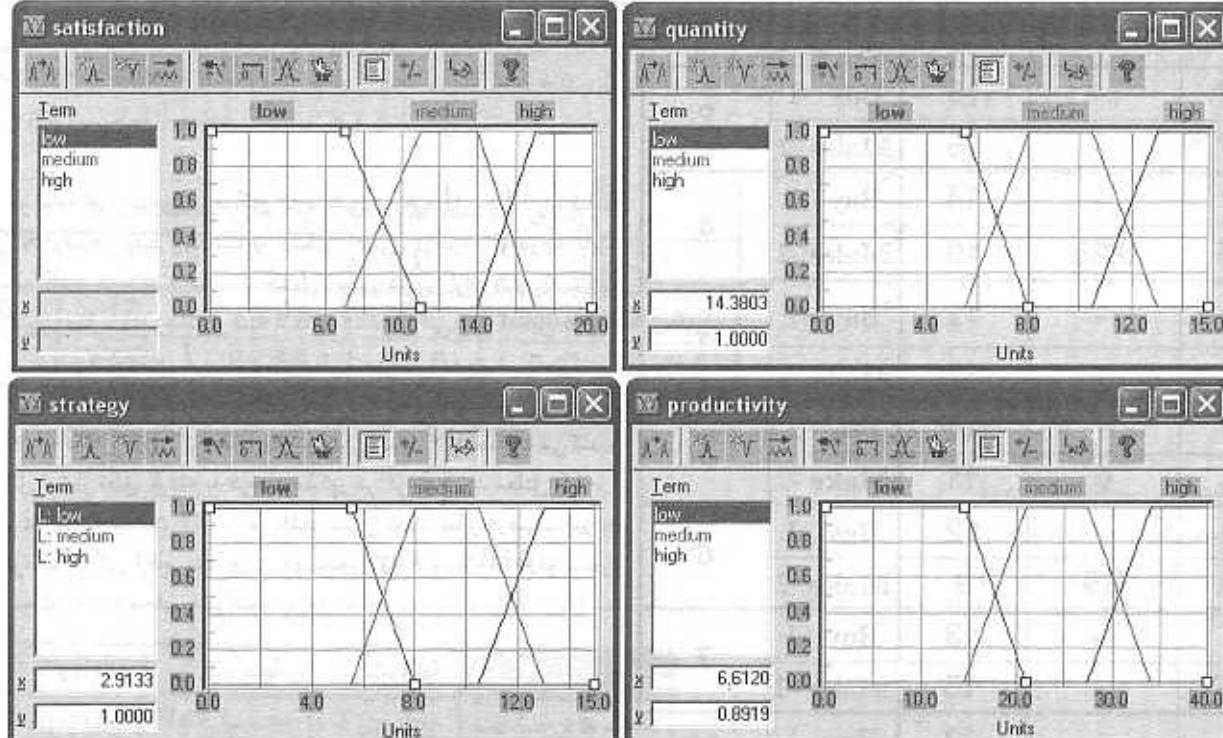
جدول ارزش گذاری متغیر زبانی رضایت برای تصمیم ساخت / خرید (محصول ...)

معیار	امتیاز	۱	۲	۳	۴	۵
تحویل به موقع						
رضایت مندی مشتری						
ریسک سرمایه گذاری جدید						
ریسک تأمین						

جدول ارزش گذاری متغیر زبانی استراتژی برای تصمیم ساخت / خرید (محصول ...)

معیار	امتیاز	۱	۲	۳	۴	۵
گسب مهارت های فنی						
بلوغ فناوری						
عزیزی رقباتی						

به کمک جداول فوق، نسبت به امتیازدهی هر یک از نمونه‌های انتخاب شده، اقدام و بر اساس نتایج حاصله، محدوده‌های ارزش‌گذاری در افزاربندی فازی مشخص می شود.

به استناد افزارهای فازی متغیرهای زبانی، فازی سازی هر یک از متغیرها (کمیت، بهره‌وری، راهبرد و رضایت) در ازای هر یک از ۸ محصول و به تفکیک ساخت یا خرید در بازه عددی «ضعیف»، «متوسط»، «خوب» مشخص می شود.

جدول فازی سازی متغیرها

متغیر زبانی راهبردی				متغیر زبانی بهره وری				متغیر زبانی کمیت				گزینه	کد محصول
خوب	متوسط	ضعیف	نمره کمیت	خوب	متوسط	ضعیف	نمره کمیت	خوب	متوسط	ضعیف	نمره کمیت		
-	0.2	0.8	6	-	1	-	24	-	1	-	10	Buy -1	1
0.6	0.4	-	12	0.38	0.62	-	30	-	1	-	10	Make -2	
-	1	-	6	-	1	-	24	-	1	-	10	Buy -1	
-	1	-	10	-	1	0	21	-	1	-	10	Make -2	
-	1	-	9	-	0.538	0.462	18	-	0.6	0.4	7	Buy -1	
-	1	-	9	-	1	-	27	0.2	0.8	-	11	Make -2	
-	1	-	10	0.38	0.62	-	30	0.2	0.8	-	11	Buy -1	
-	1	0	8	-	1	-	22	-	1	-	10	Make -2	
-	1	0	8	-	0.077	0.923	15	-	1	-	10	Buy -1	2
-	0.6	0.4	7	-	1	-	24	-	1	0	8	Make -2	
0.2	0.8	-	11	-	0.69	0.31	19	0.2	0.8	-	11	Buy -1	
-	1	0	8	0.077	0.923	-	28	-	1	-	10	Make -2	
-	1	-	10	0.31	0.69	-	32	0.6	0.4	-	12	Buy -1	3
-	1	-	10	-	1	-	24	-	1	0	8	Make -2	
0.2	0.8	-	11	-	1	-	23	-	0.6	0.4	7	Buy -1	
0.2	0.8	-	11	-	1	-	23	0.2	0.8	-	11	Make -2	

متغیر زبانی رخصایت				گزینه	کد محصول
خوب	متوسط	ضعیف	نمره کمیت		
-	0.75	0.25	10	Buy -1	1
-	1	-	13	Make -2	
0.33	0.67	-	15	Buy -1	
0.33	0.67	-	15	Make -2	
0	1	-	14	Buy -1	
-	0.75	0.25	10	Make -2	
-	1	-	12	Buy -1	
-	1	-	12	Make -2	
0.33	0.67	-	15	Buy -1	2
-	1	0	11	Make -2	
-	1	-	12	Buy -1	
-	0.5	0.5	9	Make -2	
-	1	-	13	Buy -1	3
0.33	0.67	-	15	Make -2	
-	1	-	12	Buy -1	
0	1	-	14	Make -2	4

در ادامه انواع فرضیات ممکن که ارزشی در بازه [٠، ١] دارد، شامل فرضیه، تولید و نسبت به تشکیل جدول فرضیه‌ها و درجه تأثیر آنها اقدام می‌شود (بخشی از جدول مذکور در زیر ارائه شده است). به عنوان مثال، مندرجات فرضیه شماره ٣٢ نشان می‌دهد که این فرضیه به میزان ٥، ١٥ گزینه ساخت محصول شماره ١، به میزان ٣٠ گزینه خرید محصول شماره ٤، به میزان ٤٠ گزینه ساخت محصول شماره ٦ و به میزان ١٢ ١٠ گزینه خرید محصول شماره ٧ را حمایت می‌کند و کل امتیاز تعلق گرفته به فرضیه مذکور در گزینه خرید معادل ٥٤٠ و در گزینه ساخت ٢٤ ٠٠ می‌باشد. میزان تأیید سایر فرضیات نیز به ترتیب بزرگی ارقام مندرج در دو ستون Buy و Make (دو ستون سمت راست) محاسبه می‌شود.

بخش فقره

جدول فرضیه ها و درجه تأثیر آنها

درجه تأثیر فرضیه	Mak	Buy	A	Mak	Buy	V	Mak	Buy	G	Mak	Buy	Z	Mak	Buy	T	Mak	Buy	Y	Mak	Buy	نک مخصوص	فرضیه	سازه	فرضیه
۰۰۰۲	۰۰۰۵۴					۰۰۰۲	۰۰۰۳					۰۰۰۳						۰۰۰۱۵			پیمانگار با کیفیت متوسط، بهره وری خوب	۳۲		
۰۰۰۵	*					۰۰۰۴															استراتژی متوسط و رضایت متوسط	۳۳		
*	*																				پیمانگار با کیفیت متوسط، بهره وری خوب	۳۴		
*	*																				استراتژی متوسط و رضایت ضعیف	۳۵		
*	*																				پیمانگار با کیفیت متوسط، بهره وری خوب	۳۶		
*	*																				استراتژی ضعیف و رضایت خوب	۳۷		
*	*																				پیمانگار با کیفیت متوسط، بهره وری خوب	۳۸		
*	*																				استراتژی خوب و رضایت متوسط	۳۹		
۰۰۰۷	۰۰۰۲۸	۰۰۰۱۶	۰۰۰۱۲					۰۰۰۱												۰۰۰۲۷	پیمانگار با کیفیت متوسط، بهره وری متوسط	۴۰		
*	*																				استراتژی خوب و رضایت ضعیف	۴۱		
۰۰۰۸۳	۰۰۰۴۴					۰۰۰۲۲					۰۰۰۳									۰۰۰۲۲	پیمانگار با کیفیت متوسط، بهره وری متوسط	۴۲		
۰۰۰۱۱	۰۰۰۲۶۱	۰۰۰۶۴	۰۰۰۴۸	۰۰۰۷۷	۰۰۰۲۸	۰۰۰۴۶	۰۰۰۴۴	۰۰۰۶	۰۰۰۵	۱	۰۰۰۰	۰۰۰۶	۰۰۰۳۲	۰۰۰۶۷	۰۰۰۶۷	۰۰۰۲۵	۰۰۰۱۵			پیمانگار با کیفیت متوسط، بهره وری متوسط	۴۳			
۰۰۰۸۳	۰۰۰۰۶						۰۰۰۴۶						۰۰۰۲						۰۰۰۰۵	پیمانگار با کیفیت متوسط، بهره وری متوسط	۴۴			
																				استراتژی ضعیف و رضایت خوب				

جمع‌بندی نهایی محاسبات آزمون فرض، در قالب تدوین استنتاجات فازی است که این مهم، امکان تعیین امتیازات قابل تخصیص به محصولات (سفارش‌های جدید) را در مقایسه با پیمانکاران قبلی (به عنوان مبنای اطلاعات سیستم پشتیبان تصمیم) فراهم می‌سازد.

به عنوان مثال، در صورت ارجاع تعداد ۴ سفارش جدید به کارخانه، پس از طی گام‌های الگوریتم، بر اساس نتایج جدول «فرضیه‌ها و درجه تأثیر آنها»، ضمن ترکیب مندرجات جدول مذکور با جدول «فازی‌سازی متغیرها» (به صورت استنتاجات فازی)، به قطعی‌سازی نتایج از طریق روش Center of Maximum اقدام می‌شود که نتایج حاصله در قالب دو سطر ضرایب ساخت/خرید محاسبه می‌شود. مبنای تصمیم‌گیری در مورد هر محصول جدید، بر اساس بزرگترین ضریب محاسبه شده برای آن محصول خواهد بود (مطابق جدول زیر):

جدول مقایسه امتیازات گزینه‌های ساخت/خرید

۱	۲	۳	۴	محصول
۱۱	۱۵.۰۴	۱۲	۱۲	ارزش قطعی ساخت
۱۲.۵	۱۲.۸۵	۱۲.۸۲	۱۲.۵	ارزش قطعی خرید

در این مثال، تصمیمات برونشپاری عبارتند از:

- گزینه خرید برای محصول شماره یک
- گزینه ساخت برای محصول شماره دو
- گزینه خرید برای محصول شماره سه
- گزینه خرید برای محصول شماره چهار

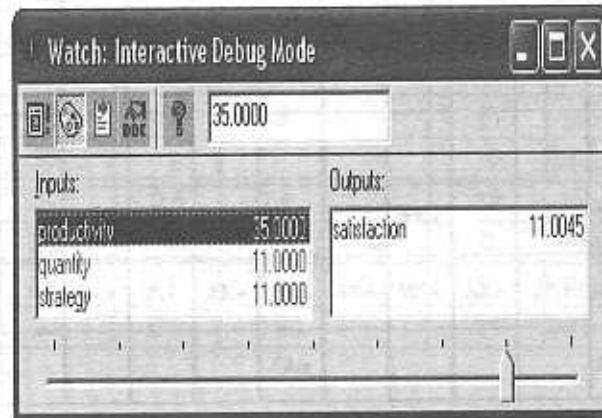
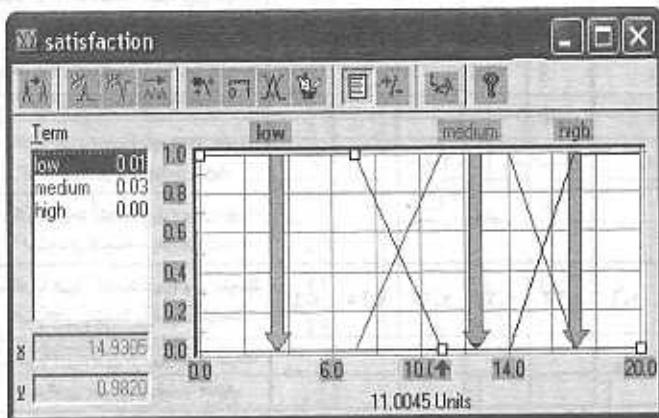
همچنین در صورت تیاز به اولویت‌بندی محصولات، به تفکیک گروه‌های ساخت یا خرید، اولویت‌های پیشنهادی به شرح زیر می‌باشند:

۱	۲	۳	۱	۲	۳
۱	۴	۵	۱	۲	۳
۴	۵	۶	۲	۳	۱

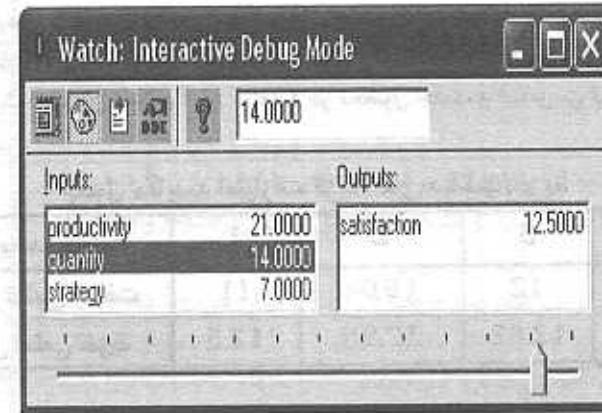
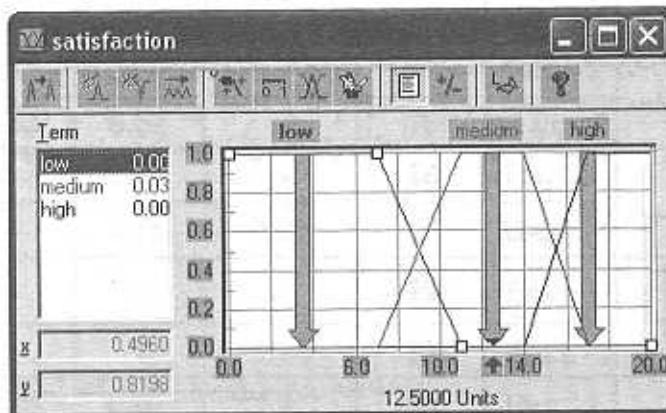
۶- مکانیزاسیون و تحلیل نتایج اجرای مدل پشتیبان تصمیم

سهولت در تکرار محاسبات، دقت و سرعت در اعلام نتایج، از الزامات فرایند تصمیم‌گیری است و بر این اساس، مکانیزاسیون روال‌های مذکور کاملاً ضروری است؛ لذا در ادامه از نرم‌افزار Fuzzytech جهت تبدیل مدل مورد نظر به سیستم مکانیزه پشتیبان تصمیم استفاده شده است. به طور کلی، مکانیزاسیون مدل مورد بحث، در قالب تعریف متغیرهای ورودی (شامل متغیرهای «راهبرد»، «بهره‌وری»، «کمیت»)، متغیر خروجی (شامل متغیر «رضایت»)، افزارهای متغیرهای زبانی و Rule Blocks، به فکریک گزینه ساخت و گزینه خرید انجام می‌شود. به عنوان مثال، در صورتی که هدف، تصمیم‌گیری در مورد ساخت ی اخرید محصول شماره یک باشد، پس از حل مدل در دو گام متواالی، با توجه به امتیاز ۷ برای متغیر راهبرد، امتیاز ۲۱ برای متغیر بهره‌وری و امتیاز ۱۴ برای متغیر کمیت، امتیاز ۱۲،۵ به عنوان امتیاز گزینه خرید محصول یک محاسبه می‌شود؛ همچنین نتایج محاسبه امتیاز گزینه ساخت برای محصول شماره یک بر اساس امتیاز ۱۱ برای متغیر راهبرد، امتیاز ۳۵ برای متغیر بهره‌وری و امتیاز ۱۱ برای متغیر کمیت، معادل ۱۱ خواهد بود که در نتیجه گزینه خرید به عنوان تصمیم ارجح در فرایند برونو-سپاری محصول شماره یک پذیرفته می‌شود.

نتایج محاسبات گزینه خرید پرای محصول شماره یک

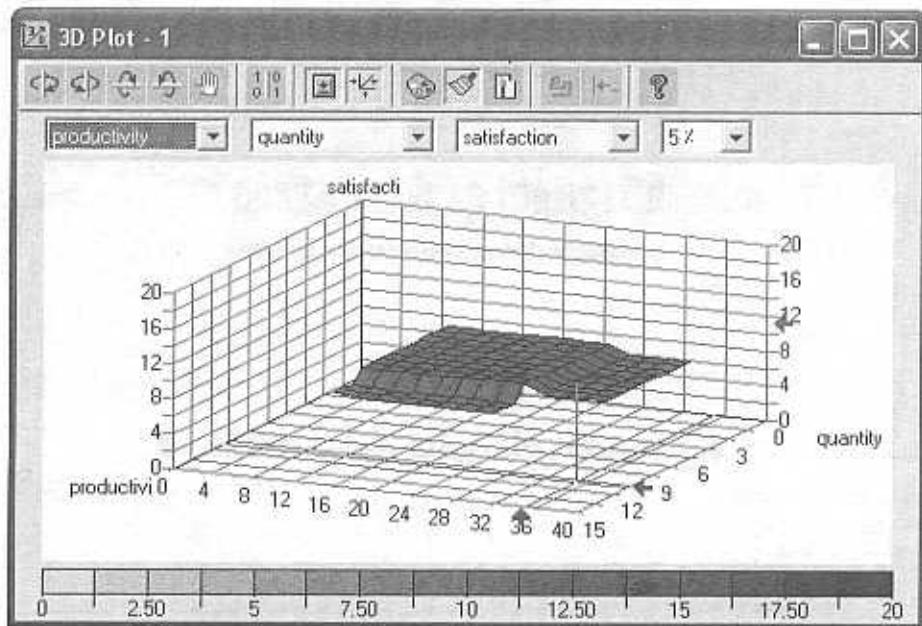

نتایج محاسبات گزینه ساخت برای محصول شماره ۱

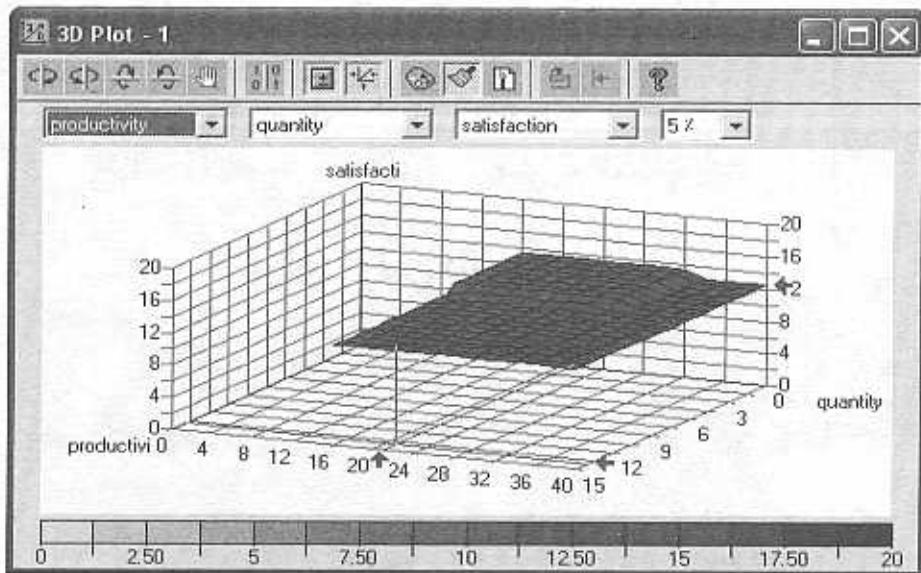

در جهت تسهیل فرایند تصمیم‌گیری و بر اساس قواعد مدل، امکان ایجاد تجسمی سه‌بعدی از فضای تصمیم در صورت تلاقي متغیرها وجود دارد. به عنوان مثال، از تلاقي متغیرهای بهره‌وری، کمیت مقدار عددی متغیر رضایت قابل محاسبه است و با تغییر اعداد هر یک از دو متغیر مذکور، امکان برآورد محل جدید متغیر رضایت و در نتیجه، آنالیز حساسیت مدل قراهم می‌باشد.

فضای تصمیم برای گزینه خرید محصول شماره یک

فضای تصمیم برای گزینه ساخت محصول شماره یک

نتایج ارزیابی چهار سفارش جدید حاکی از اولویت‌بندی محصولات به ترتیب نزولی (۴۰۱)، (۳۰۲)، (۲۰۳) و (۱۰۴) برای خرید می‌باشد و لذا گزینش سیاست ساخت یا خرید و اخذ تصمیم در رابطه با واگذاری مسؤولیت در محیط تصمیم و با داده‌های غیر قطعی، با سهولت و دقت بالایی صورت پذیرفته است.

فهرست منابع

- ۱- کارویان‌کاکا، ترجمه‌دکتر علی و محمدیان کامیاب و دکتر خانمیرضا طارقیان، مقدمه‌ای بر منطق فازی، جای اول، انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۸۱
- ۲- دکتر عادل آفر و حجت‌فرجی، علم مدیریت فازی، جای اول، انتشارات اختصاع، ۱۳۸۱
- ۳- محضرها آنبری جوکار؛ تصمیم‌گیری در مورد ساخت و یا خرید و از نگرش محدودیت و تغییر عرضه بر آن، دویسن، کنفرانس بین‌المللی مهندسی صنایع
- ۴- امیرحسین نوروزی و ارسلان پاکی؛ مدل تصمیم‌گیری جهت برنون‌سازی ایزارا چهارمین کنفرانس بین‌المللی مهندسی صنایع، ۱۳۸۴
- ۵- محسن چشم روا و آکبر سلیمانی فرد؛ توسعه یک مدل تحلیل ساخت/خرید مبتنی بر تئوری محصولات اصلی و تحلیل ذهنی و هزینه‌ای؛ کنفرانس بین‌المللی مهندسی صنایع، ۱۳۸۳

P.Filzomer & R.vIRIL , Testing hypotheses With fuzzy data , Department of Statistics and probability Theory – Vienna University of Technology , ۲۰۱۴